

Tanca la Formiga d'Or, la llibreria que va apostar per la normalitat del llibre religiós

Dm, 2/06/2015 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Una aposta original d'inspiració catòlica ha fet possible durant 130 anys trobar una secció de religió en la llibreria generalista més ben situada de Barcelona. Així ho explica el llibreter **Pere Fàbregues**, que va néixer amb el negoci de la Formiga d'Or i que lamenta el recent tancament d'aquesta emblemàtica botiga del Portal de l'Àngel.

“[Tancar](#) és un fet tristament normal, perquè no és maco que venent llibres haguem d'abandonar el millor lloc de vendes de Barcelona. No ho veig com una cosa tràgica, però em sap greu que la ciutat perdi la seva personalitat”, reconeix Fàbregues, l'antic director de la llibreria. El projecte començava l'any 1885 al carrer Ciutat i sempre va tenir un ampli ventall temàtic entre els seus títols: novel·la, diccionaris, llibres de turisme, de cuina, i també de religió.

“La Formiga d'Or era una llibreria general pensada perquè hi entrés tothom i es topés amb una secció cuidada de llibre religiós”, explica Fàbregues. Així, malgrat haver estat catalogada pels barcelonins de llibreria religiosa, aquest llibreter explica que tenien “un pensament molt més ampli quant al client, perquè es buscava sobretot que el públic que venia a comprar llibres agafés com a normalitat el llibre religiós, sense defugir la confessió catòlica dels propietaris”.

Una confessió que es va explicitar, entre d'altres coses, per la bona relació que mantenia amb el bisbat i detalls com el fet que el consell rector, durant una època, tingués un consiliari, “com el pot tenir un grup d'acció catòlica”, apunta Fàbregues.

El bisbat i la Formiga d'Or

Amb tot, l'arquebisbat de Barcelona mai no ha format part de l'accionariat de la botiga: “El bisbat mai no hi ha tingut cap interès econòmic” diu Fàbregues, tot i que “sempre hi hagut una relació molt estreta amb el bisbat”. En aquesta bona entesa, l'opinió del bisbat ha estat sempre considerada i valorada.

Fàbregues somriu quan recorda una anècdota amb un cardenal, a qui li demanava opinió i aquest li va assegurar “jo aquí no mano”. Al seu torn, li vaig ensenyar la clau de la caixa forta i li va precisar “aquí segur que no mana” i el cardenal va concloure: “així segur que no mano res.

La venda de llibre religiós a Barcelona

Després del tancament de la Formiga d'Or, per a Fàbregues, el principal punt de venda de llibre religiós a la ciutat passa per la llibreria Claret, al començament del carrer Llúria: “Avui dia [Claret](#) és la màxima representació del llibre cristià a

Catalunya". Considera que respon a un model d'especialització obert a d'altres seccions, a diferència dels establiments que ofereixen únicament llibre religiós, com pot ser la [Balmes](#) o la de les [Paulines](#).

"L'èxit ha estat el nostre botxí"

"El món va canviant i es va adaptant". Fàbregues creu que el futur serà de les llibreries especialitzades, però reconeix en la pirateria un major obstacle pel sector editorial, més que no pas la pujada dels lloguers: "Ara el llibre electrònic no representa res, però aquí la gent pirateja. O sigui: pobres autors i pobres editors! I altres països la gent paga, paga poc, però paga. I això farà molt més mal que no el tema dels lloguers".

"Nosaltres vam fer una gran ampliació i potser l'èxit ha estat el nostre botxí com a botiga", diu Fàbregues i concreta que "al propietari li han ofert molts diners pel local" i la llibreria ha hagut de prendre una decisió.

"La pena és que la nostra civilització venent llibres no pugui tenir un local en un carrer tan bon com aquest -el carrer més car d'Espanya i un dels més cars d'Europa-, amb 1.000 metres de superfície, una llibreria preciosa... És trist que el diner l'hagi tombat, però és la vida".

Passat, present i futur d'un projecte cultural

La Formiga d'Or era la segona llibreria més antiga de la ciutat, després de la [llibreria Fabre](#) que va obrir el 1860.

L'any 2000 la llibreria incorpora la marca Happy Books i amplia l'oferta. I creix: el 2003 [amplia el local](#), amb una nova entrada al carrer Duc de la Victòria. Però han passat els anys i no ha aconseguit destacar en un sector que malda per tirar endavant. Aquest divendres va abaixar la persiana després de quatre anys de pèrdues, tal com ha explicat l'[actual gerent](#), **Bernat Fàbregues**.

"Al propietari li interessava el local i ens ha fet una oferta per sortir d'allà: pagar les reformes i pagar els proveïdors" explica el seu pare, que ho explica des de la seva òptica jubilat. "La nostra pretensió era una gran llibreria, plena de gent com al principi; però ara la gent no va per aquí".

"Tanquem la botiga del portal de l'Àngel i ara tenim uns mesos per veure què fem. Tanquem una botiga emblemàtica! -això sí-, i molt important, però no tanquem l'empresa", explica i hi afegeix que de moment mantenen la botiga de la Catedral.

Són moltes les llibreries que els darrers anys han tancat els seus establiments a la ciutat: com Ona, que el setembre de 2010 va tancar i tres anys més tard reobriria a Gràcia; Catalònia, el gener de 2013; Canuda, deu mesos més tard; o Documenta i Jaimes, que es van haver de traslladar. "Amb el tancament de la Formiga d'Or el panorama de llibreries queda tocat", assegura Fàbregues i hi afegeix que "el món del llibre ha de fer un canvi".

[Fotografies: Sara Aguilar]